

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 26 Μαΐου 2003

Συνομιλίες διάρκειας 3,5 ωρών είχε σήμερα στις 10.00 το πρωί, στο Μέγαρο Μαξίμου, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Τάσσο Παπαδόπουλο.

Το πρώτο σκέλος των συνομιλιών (10.00-12.00) κάλυψαν θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και το δεύτερο σκέλος θέματα διμερών σχέσεων σε συνδυασμό με τη συνέχιση της προσπάθειας για την επίλυση του Κυπριακού (12.00-13.30).

Στις συνομιλίες πήραν επίσης μέρος από κυπριακής πλευράς ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Ιακώβου, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κύπρος Χρυσοστομίδης, ο υφυπουργός παρά τω Προέδρω Χριστόδουλος Πασιαρδής, ο πρεσβευτής της Κύπρου στην Αθήνα Λεωνίδας Παντελίδης και ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Προέδρου Τάσος Τζιώνης.

Από δε ελληνικής πλευράς, ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο υπουργός αναπληρωτής Εξωτερικών Τάσος Γιαννίτσης, ο γενικός γραμματέας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του υπουργείου Εξωτερικών Ηλίας Πλασκοβίτης, ο εκπρόσωπος της Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Kessner, ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Guth (οι κύριοι Πλασκοβίτης, Kessner και Guth μετείχαν στο τμήμα εκείνο των συνομιλιών που αφορούσε θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος), ο διευθυντής της Α2 Διεύθυνσης για το Κυπριακό πρέσβης Κων/νος Τριτάρης, ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού πρέσβης Θεόδωρος Σωτηρόπουλος, ο διευθυντής του Νομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού καθηγητής Γιώργος Παπαδημητρίου, ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης και ο πρεσβευτής της Ελλάδος στη Λευκωσία Χρήστος Παναγόπουλος.

Μετά το πέρας των συνομιλιών, ο Έλληνας Πρωθυπουργός και ο Κύπριος Πρόεδρος προέβησαν σε δηλώσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις δημοσιογράφων.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, μετά την ιστορική υπογραφή της Πράξης Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Απρίλιο στην Αθήνα και την επίσκεψή μου αμέσως μετά στη Μεγαλόνησο, έχω και πάλι τη χαρά να υποδεχθώ εδώ στην Αθήνα τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο και τα υπόλοιπα μέλη της κυπριακής αντιπροσωπείας.

Με τον κ. Παπαδόπουλο είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα, χρήσιμη και ιδιαίτερα φιλική συζήτηση. Δύο τομείς εξετάσαμε:

- Πρώτα απ' όλα τα θέματα ευρωπαϊκού χαρακτήρα. Η Κύπρος είναι πλέον μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συμμετέχει και θα συμμετέχει στις διεργασίες και διαβουλεύσεις στην Ένωση, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία των επικυρώσεων την 1^η Μαΐου του 2004, οπότε και καθίσταται επισήμως πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι την 1^η Μαΐου του 2004, η Κύπρος ως υπό ένταξη χώρα, ως νεοεισερχόμενη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμμετέχει στα Συμβούλια Κορυφής και στα Συμβούλια Υπουργών, θα συμμετάσχει, όπως είναι φυσικό, στη Σύνοδο του Τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Θεσσαλονίκη και ως εκ τούτου πρέπει να ανταλλάξουμε απόψεις.

Για το λόγο αυτό στο πρώτο σκέλος των συνομιλιών μας ήταν παρόντες και ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο εκπρόσωπος της Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

- Το δεύτερο και κύριο σκέλος των συζητήσεών μας αφορούσε βεβαίως τη συνέχιση της προσπάθειας για την επίλυση του Κυπριακού, καθώς και το συντονισμό των ενεργειών μας στο επίπεδο της εξωτερικής πολιτικής.

Κοινή είναι η εκτίμηση ότι οι κινήσεις της τουρκικής και της τουρκοκυπριακής πλευράς για τη μερική άρση των περιορισμών στη διακίνηση μεταξύ κατεχομένων και ελεύθερης Κύπρου, δεν αποσκοπούν στην επίλυση του Κυπριακού:

- Είναι κινήσεις εντυπωσιασμού.
- Είναι κινήσεις οι οποίες έχουν σκοπό να αποπροσανατολίσουν τη διεθνή κοινή γνώμη.
- Στόχος τους είναι η άμβλυνση των πιέσεων, τις οποίες ασκεί η διεθνής κοινότητα για την επίλυση του Κυπριακού.
- Επιδιώκουν την αναγνώριση του ψευδοκράτους ως κρατικής οντότητας, την απεμπλοκή του Κυπριακού από το πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.
- Και τελικά έτσι τη σταδιακή αποδιεθνοποίησή του.

Για τους λόγους αυτούς, η Κυπριακή Δημοκρατία και η Ελλάδα παραμένουν προσηλωμένες στη διαδικασία των Ηνωμένων Εθνών. Είναι η μόνη ενδεδειγμένη αυτή διαδικασία για την επίλυση ενός διεθνούς προβλήματος, όπως είναι το Κυπριακό.

Επιδιώκουμε την επανάληψη των διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών με βάση το Σχέδιο Ανάν και τα αναφερόμενα στο τελευταίο ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Ψήφισμα 1475/2003 που εκδόθηκε μετά την αποτυχία των διαπραγματεύσεων στη Χάγη, λόγω της άρνησης από την τουρκική και την τουρκοκυπριακή πλευρά.

Επιδιώκουμε μία δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού με βάση τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών:

- Μια λύση η οποία είναι συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Μια λύση η οποία σέβεται πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών της Μεγαλονήσου.

Θα μπορούσα συνοπτικά να πω: **Εκείνο το οποίο θέλουμε είναι μια ευρωπαϊκή λύση στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών. Ευρωπαϊκή λύση μια που η Κύπρος, η Κυπριακή Δημοκρατία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Επιδίωξή μας είναι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αποτελέσει τον καταλύτη για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος.

Η δέσμη μέτρων υπέρ των Τουρκοκυπρίων που εξήγγειλε η κυπριακή κυβέρνηση και άρχισε ήδη να εφαρμόζεται, καθώς και τα υπό επεξεργασία μέτρα για την ανάπτυξη του βορείου τμήματος της Κύπρου, τα μέτρα αυτά που επεξεργάζεται και θα εξαγγείλει προσεχώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση, αποσκοπούν τόσο στην προσέγγιση της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας, αλλά και την προσέγγιση των Τουρκοκυπρίων με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε δύο, λοιπόν, επίπεδα εξελίσσεται η προσπάθεια: Στο ένα επίπεδο από την Κυπριακή Δημοκρατία, στο άλλο επίπεδο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πέραν του Κυπριακού, ανταλλάξαμε απόψεις και για την πορεία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για την ενεργό συμμετοχή της στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα πρέπει να προσφέρει την απαραίτητη τεχνογνωσία και βοήθεια, ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να αξιοποιήσει πλήρως και αμέσως όλες τις δυνατότητες, τις οποίες της παρέχουμε.

Οι διμερείς σχέσεις μας είναι όπως πάντα άριστες σε όλους τους τομείς.

Συνοπτικά, μπορώ να διαπιστώσω ότι **έχουμε ταυτότητα απόψεων. Ταυτότητα απόψεων για τους χειρισμούς, τις ενέργειες τις οποίες θα πρέπει να κάνουμε.**

Επιβεβαιώσαμε και πάλι την άριστη σχέση μεταξύ Αθήνας και Λευκωσίας, τη στενότερη και δημιουργική συνεργασία μας. Όλα αυτά αποτελούν **το θεμέλιο** για την κοινή επιδίωξή μας, τον κοινό στόχο μας: **Τη λύση του πολιτικού προβλήματος.**

Σας ευχαριστώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Σύμφωνα με όλα όσα έχει πει ο κ. Πρωθυπουργός, ήταν μία ιδιαίτερα χρήσιμη συνάντηση στο πνεύμα που έχει λεχθεί. Έχουμε συζητήσει τα παραπέρα βήματα τόσο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και για τον κύριο στόχο που παραμένει η λύση του Κυπριακού.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Διατυπώνονται σχόλια τελευταία ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες για την επανέναρξη των συνομιλιών το συντομότερο δυνατό. Ποια είναι η άποψή σας επ' αυτού, κύριε Πρωθυπουργέ της Ελλάδος;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Η άποψή μου είναι ότι αυτή η τακτική θα ήταν λάθος. Τα Ηνωμένα Έθνη με το Σχέδιο Ανάν έχουν κάνει προτάσεις. Η τουρκοκυπριακή πλευρά δεν αποδέχθηκε το Σχέδιο αυτό. Αν ξαναρχίσουμε χωρίς να αλλάξει το βασικό χαρακτηριστικό της σημερινής κατάστασης, η προσπάθεια αναγνώρισης του ψευδοκράτους από τον κ. Ντενκτάς, τότε θα οδηγηθούμε στο να υποβαθμίσουμε τη διαδικασία των Ηνωμένων Εθνών. Διαπραγματεύσεις θα πρέπει να αρχίσουν τη στιγμή που έχουμε την πεποίθηση ότι υπάρχει δυνατότητα μιας θετικής εξέλιξης, όχι να οδηγούμαστε συνεχώς σε αδιέξοδα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, στο τέλος των εισαγωγικών δηλώσεών σας μιλήσατε για την ταυτότητα που υπάρχει, όσον αφορά χειρισμούς και ενέργειες. Στο διάστημα που απομένει από τώρα μέχρι το Μάιο του 2004 μπορείτε να μας πείτε κάποια συγκεκριμένη ενέργεια, στην οποία σκοπεύουν τα δύο μέρη να προβούν;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Πρώτα απ' όλα εγώ δεν ανέφερα το Μάιο του 2004, κυρία Καρανασοπούλου, γιατί υπάρχει και ο Δεκέμβριος του 2004, υπάρχουν και οι τουρκοκυπριακές εκλογές και υπάρχουν διάφορες άλλες ημερομηνίες, τις οποίες πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας.

Εμείς πιστεύουμε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να συνεχίζει να επεξεργάζεται τις θέσεις της. Τις έχει επεξεργασθεί, αλλά το γεγονός ότι υπεγράφη η Πράξη Προσχώρησης, το γεγονός ότι θα πραγματοποιηθεί η ένταξή της αλλάζει ορισμένα δεδομένα και είναι και ανάγκη μάλιστα να αλλάξουν και τα κείμενα τα οποία έχουν ετοιμασθεί.

Αρα, το πρώτο είναι ότι θα πρέπει να γίνει αυτή η προετοιμασία. Εμείς θα πούμε τη γνώμη μας, όπως πάντα και η ελληνοκυπριακή πλευρά θα πάρει τις απαραίτητες αποφάσεις.

Ένα δεύτερο σημείο –το αναφέρω ενδεικτικά– που πρέπει να προσέξουμε είναι ότι η Κύπρος πια ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έχει στενότερη επαφή με τα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Επίτροπο κ. Φερχόιγκεν. Αυτή τη σχέση Οργάνων Ευρωπαϊκής Ένωσης – Κυπριακής Δημοκρατίας, Κυπριακής Δημοκρατίας με τον αρμόδιο Επίτροπο για τη διεύρυνση πρέπει να την αναπτύξουμε και εμείς θέλουμε να είμαστε βοηθητικοί σ' αυτή την κατεύθυνση.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, μια που αναφερθήκατε στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην υιοθέτηση του Σχεδίου Ανάν, μήπως όμως το Σχέδιο Ανάν παραβιάζει τόσο τα ανθρώπινα δικαιώματα, όσο και το κοινοτικό κεκτημένο;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Τον ισχυρισμό ότι το Σχέδιο Ανάν παραβιάζει το “acquis communautaire” (κοινοτικό κεκτημένο), αυτός ο ισχυρισμός επιδέχεται συζητήσεις. Εμείς πιστεύουμε ότι το Σχέδιο δεν εκφράζει το κοινοτικό κεκτημένο, αλλά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει σε ορισμένα σημεία πει ότι ανταποκρίνεται στο ευρωπαϊκό κεκτημένο. Εμείς δεν το πιστεύουμε αυτό και θέλουμε μια βελτίωση προς αυτή την κατεύθυνση.

Και τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να τηρηθούν απαρέγκλιτα στην Κύπρο με βάση και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών. Αν υπάρχει κάποια ρύθμιση που δεν ανταποκρίνεται στα αναγκαία, βεβαίως θα την επισημάνουμε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, σας απασχόλησε καθόλου η καθημερινή έντονη παραβίαση του ελληνικού εναερίου χώρου από τουρκικά αεροπλάνα; Βεβαίως αυτό συμβαίνει και στον κυπριακό εναέριο χώρο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Για τον κυπριακό εναέριο χώρο περιοδικά γίνονται παραβιάσεις, αλλά όχι σε μεγάλο βαθμό και σε μεγάλη συχνότητα.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Το θέμα μας απασχολεί. Το ερώτημα, όμως, που τίθεται είναι: Είναι ένα θέμα το οποίο θα πρέπει να αναστείλει τις προσπάθειές μας; Είναι ένα θέμα το οποίο δικαιολογεί στο να σταματήσουμε την εξέλιξη της πολιτικής μας; Παραβιάσεις υπήρχαν και παλιά. Είναι μια προσπάθεια από την τουρκική πλευρά ακριβώς να παρεμποδίσει την πολιτική μας. Δεν πρόκειται να τους κάνουμε τη χάρη. Θα κάνουμε την πολιτική μας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τι θα πείσει την Τουρκία να δεχθεί την απάλειψη των παρεκκλίσεων από το κοινοτικό κεκτημένο στο Σχέδιο Ανάν και τι μπορούν να κάνουν επ' αυτού η Ελλάδα και η Κύπρος;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Σας είπα και πριν, όταν ανέπτυξα την κοινή θέση μας, πως η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αποτελέσει καταλύτη των εξελίξεων. Πρέπει να προσαρμοσθεί η Τουρκία. Για παράδειγμα, συζητήσαμε με τον κ. Πρόεδρο το θέμα το οποίο υπάρχει και παρουσιάζει μία τάση από την τουρκική πλευρά να κάνει κινήσεις και που είναι το θέμα της προσέγγισης των κυπριακών πλοίων στα τουρκικά λιμάνια. Λοιπόν, η προσέγγιση αυτή πρέπει να είναι ελεύθερη, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και η Τουρκία πρέπει να συμμορφωθεί, όπως πρέπει να συμμορφωθεί σε πολλά άλλα. Και αν θέλει την ένταξη, τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις και μετά την ένταξη, δεν μπορεί στις 2 Δεκεμβρίου του 2004 ή δυο μέρες πριν από τη Σύνοδο Κορυφής να πει «θα σκεφτούμε τι θα κάνουμε». Πρέπει να δώσει, να δείξει αποδείξεις ή ενδείξεις της καλής της πίστης πολύ νωρίτερα.

Πιστεύω πως η πολιτική μας μέχρι στιγμής έχει αποτέλεσμα. Έχουμε εδώ την Κυπριακή Δημοκρατία ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Τουρκία σκέπτεται πως όλα τα πράγματα τρέχουν. Εφόσον τρέχουν, αν δεν θέλει να αποβεί η εξέλιξη σε βάρος της, πρέπει να συμμορφωθεί.

Και εμείς θα πιέσουμε σ' αυτή την κατεύθυνση: Και να τρέχουν τα πράγματα και να αισθανθεί ότι χρειάζονται κινήσεις.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να προσθέσω ακόμη ένα παράδειγμα: Όλες οι αποκλίσεις ή οι πιο πολλές που περιέχονται στο Σχέδιο Ανάν βασίστηκαν πάνω στο επιχείρημα του κ. Ντενκτάς –και σας το λέγω υπευθύνως, γιατί έχω διαβάσει τα μνημόνια τα οποία είχε υποβάλει- ότι είναι επικίνδυνη και αδύνατη η συμβίωση μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Λέει σε κάποιο σημείο ότι εάν έστω και για μια μέρα ανοίξει το διαχωριστικό τείχος (δεν το λέει έτσι ακριβώς, πάντως το λέει) αυτό που έγινε στο Κόσοβο ή στη Βοσνία θα ωχριά έναντι του τι θα ακολουθήσει στην Κύπρο.

Δεν ξέρουμε σε ποιο βαθμό έπεισε είτε τα Ηνωμένα Έθνη είτε άλλους, πάντως σήμερα αυτό το επιχείρημα δεν ευσταθεί. Αντίθετα, η ίδια η ζωή, τα γεγονότα, ο λαός έχει αποδείξει το αντίθετο. Και αυτό μας δίνει πρόσθετα επιχειρήματα. Αν θα γίνουν αποδεκτά ή όχι, δεν θα σας πω, αλλά χρέος μας είναι να προσπαθήσουμε. Και είναι αυτό μέσα στα σημεία, τα οποία είχαμε εξ' υπαρχής θέσει στη Χάγη -δεν είναι νέος όρος- ήταν ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ – Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.